

PROGRAMIN VE YAPIMCININ ADI	Dosya Analiz / 14 2019 Seçimleri: Türkiye Diktatörlük müydü?	Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL
YAYIN YERİ, TARİHİ VE SAATİ	TSR Yabancı Dil	

SİNYAL

SES

1840 ile başlayan ve Cumhuriyet döneminde 19.su yapılan Türkiye'nin son yerel seçimi 31 Mart 2019'da gerçekleştirildi. Cumhur ittifakı %51.6, Millet İttifakı %37.5 oy aldı. Partilerin aldıkları oy oranı, 2014'deki yerel seçimleriyle kıyaslandığında, resmi olmayan sonuçlar şu şekildedir: AK Parti 2014'deki %43.1 olan oy oranını bu seçimlerde %44.3'e çıkarmış, ama il belediye başkanlığı (büyükşehir ve il) sayısı 48'den 39'a düşmüştür. CHP 26.6'dan oy oranını 30.1'e çıkarmış, kazandığı il sayısını 14'den 21'e çıkarmıştır. MHP'nin oy oranı %17.8'den %7.3'e düşmüş, ama belediye başkanı çıkardığı il sayısı 8'den 11'e çıkmıştır. HDP'nin her iki seçimde de oy oranı 4.2dir. Fakat çıkardığı belediye başkan sayısı düşmüştür.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz...

Peki bu sonuçların anlamı nedir? Bu **programımızda** Türkiye'deki yerel seçim sonuçlarının küresel ve ulusal düzeydeki anlamı üzerinde durmak istiyorum.

Seçimin en fazla kaybedeni, "Türkiye diktatörlüktür" diyenlerdir

Bir yerel seçim olmasına rağmen, uluslararası medyanın Türkiye seçimlerine çok fazla ilgi gösterdiği görülmektedir. Bunun önemli nedenlerinden biri, bu satırların yazıldığı sırada, Ankara, İstanbul gibi bazı büyük şehirlerin yönetiminin el değiştirmiş görünmesidir. Küresel bazı medya ve siyasiler, otoriterlikle, diktatörlükle suçladıkları bir Türkiye imajına kendilerini öylesine inandırmış olmalı ki, seçim sonucuna göre, gayet normal bir şekilde bazı şehirlerin el değiştirebiliyor olmasının şaşkınlığını yaşamaktadırlar. Yaklaşık 180 yıldır yerel seçim yapan Türkiye'de bu durum aşırı bir şaşkınlık yaratmazken, oluşturdukları fanus içinden Türkiye'ye bakan bazı Batı medya ve liderleri sonuçları anlamakta zorlanmaktadırlar. Bu kesimlerin Türkiye'ye yönelik propagandist söylemleri bir kez daha açığa düşmüştür. Bu açıdan belki de seçimin en büyük kaybedeni Tayyip Erdoğan'ı diktatörlükle suçlayan bu kesimlerdir.

Başka ülkelerde komünist parti var mıdır? Varsa seçim kazanabiliyor mudur? Bilemiyorum. Bu seçimlerde Tunceli'nde Türkiye Komünist Partisi'nin (TKP) adayı kazandı. Hem de PKK terör örgütünün tehdidine ve HDP'nin baskısına rağmen. Bu durum da, oluşturdukları halüsinasyonları

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ

değil, gerçeği görmek isteyenler için Türkiye'nin iyi işleyen bir demokrasisinin olduğunun bir başka kanıtıdır.

AK Parti: Başarı ve uyarı

AK Parti aldığı %44, 3 oyla kurulduğundan beri girdiği 15. Seçimi de kazanmış durumdadır. 2002'den beri iktidarda olan bir partinin, son ekonomik krize rağmen, bir önceki yerel seçimlere göre oylarını %1'den fazla artırmış olması büyük başarıdır. 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, aldıkları %52.3'lük oy oranı ile kıyaslandığında Cumhur ittifakı sadece % %0.7 oy kaybetmiş görünmektedir. Ülke genelinde oy oranını artırmasına rağmen AK Parti bazı büyük şehirleri kaybetmiş durumdadır. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, yaptığı balkon konuşmasında, bu durumun nedenleri üzerine odaklanacaklarını ve gerekli dersleri çıkaracaklarını ifade etmiştir.

Ana muhalefet partisi CHP bir önceki yerel seçimlere göre oylarını artırmış durumdadır. Ama Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday Muharrem İnce'nin aldığı oy oranı %30.6'dan daha düşük bir oy almış durumdadır. CHP açısından başarılı görünen, bazı büyük şehirlerde oy oranını artırmış ve buralarda seçimleri kazanmış olmasıdır.

CHP'nin oylarını artırdığı Ankara, İstanbul, Antalya gibi şehirlerdeki adaylarına bakıldığında bu isimler klasik CHP geleneğinden gelen isimler değildiler. 1994 seçimlerinde Tayyip Erdoğan, seçim sonrasında Fatih okudu diye tepki gösteren CHP'nin tavrı hala hafızalardadır. Bu seçimlerde en fazla akılda kalacak olan görüntülerden biri, CHP İstanbul aday Ekrem İmamoğlu'nun Yasin okumasıdır. Türkiye'nin toplumu ve değerleri ile daha barışık bir CHP, Türkiye için kazanımdır. Bu durum Başkanlık ve ittifak sisteminin doğal bir sonucudur. Başkanlık ve ittifak sistemi aşırılıklara, gerginliklere değil daha sağlıklı isimlere kapı aralamaktadır.

HDP'ye rağmen, "Kürdistan" değil, Türkiye diyen Kürt Seçmen

HDP, her zaman olduğu gibi, seçim öncesinde yine ayrıştırıcı, kamplaştırıcı bir dil kullandı. Doğu'da kendi seçmenin "Kürdistan" için oy vereceğini ifade etti. Seçimlerde, HDP kalesi olarak görünen 4 şehirde seçimleri kaybetti. Şırnak, Ağrı, Bitlis AK Parti'ye, Tunceli TKP'ye geçti. Doğu ve Güneydoğu'daki Kürt seçmen Türkiye ile birlikte yürümek istediğini, HDP'nin tapulu malı gibi görülme istemediğini bir kez daha ortaya koydu. Bu sonuçlar AK Parti- MHP ittifakına Kürt seçmenin tepkili olmadığı ve atanmış kayyumların hizmetlerinden memnuniyet duyulduğu şeklinde de değerlendirilebilir.

Düşen katılım oranı, oy pusulasında parti kimliği talebi mi?

Yerel seçimlere katılım oranlarımız, demokratik diğer ülkelerle, özellikle Batılı ülkelerle kıyaslanamayacak kadar yüksek. Bu seçimlerde katılım oranı %84 olarak gerçekleşti. Bununla birlikte bir önceki yerel seçimlerdeki %89 katılım oranı ile kıyaslandığında katılımın %5 düştüğü görülmektedir ki bu düşüş anlamlı bir orandır. Katılımın görece düşüşünde bu seçimlere partilerin

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ

kendi kimlikleri ile değil, ittifak ile girmeleri de etkili olmuş olabilir. Seçmenin bir kısmının, on yıllardır oy verdiği parti dışında bir başka partiye oy vermek zoruna gitmiş olabilir. Bu nedenle bundan sonraki seçimlerde ittifak olacaksa, siyasal partilerin kendi kimlikleri ve amblemleri ile oy pusulasında yer almasına olanak sağlayan ittifak sistemleri üzerinde düşünülmelidir.

Seçimin bir başka sonucu, 2014’de %17.8 oy alan MHP oylarının parçalanmış olmasıdır. MHP bu seçimlerde %7.3 oy almasına rağmen belediye başkanı çıkardığı il sayısını 8’den 11’e çıkarmış, buna karşılık %7.4 oy alan İyi Parti hiçbir ilde seçim kazanamamıştır. Saadet Partisi’nin her iki seçimde de oy oranı 2.7’dir.

Sonuç olarak, sandığa gidildiğinde, her zaman olduğu gibi kazanan bir kez daha demokrasimizdir, Türkiye’dir. Sonuçlar, umarım at gözlüğü ile Türkiye’ye bakan kesimlerin gözlerinin açılmasına da vesile olur.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL’ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunduk...

SÖZCÜK SAYISI: 837

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ